

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU

BASIN BİLDİRİSİ

3 NİSAN 2021

İlimizde ve ülke genelinde olgular ve ölüm sayılarındaki artış kaygı verici seviyededir. 1 Nisan 2021 itibariyle günlük olgu sayısı 40.806, vefat sayısı 176 olarak bildirilmiştir.

Türkiye son 24 saatteki yeni olgu sayısı ile dünyada 5. Sıradaır.

(<https://www.worldometers.info/coronavirus>)

İstanbul'da Şubat ayı sonunda 100 bin nüfus başına 89,80 olan olgu sıklığı 4 kat artarak 19-26 Mart haftasında 401,62'ye yükselmiştir. İlimiz 100 binde vaka sayısı bakımından Samsun'dan sonra 2. sıraya yerleşmiştir.

Şubat ayının ortasından beri saptanan hızlı artışa rağmen 02.03.2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Hükümeti tarafından alınan kontrollü normalleşme kararlarına istinaden aynı tarihte yayımlanan 3514 sayılı İçişleri Bakanlığı genelgesi ile kapalı olan restoran ve kafeler % 50 kapasite ile açılmış, il risk durumuna göre sokağa çıkma kısıtlamasından toplu etkinliklere kadar çeşitli alanlarda mevcut kısıtlamalar gevşetilmiştir. 30 Mart 2021'de bunlara ek olarak İstanbul İl Hıfzısıhha Kurulu'nca "daha önce faaliyeti durdurulan halı saha, yüzme havuzu vb. tesislerin (seyirci alınmamak kaydıyla), internet kafe/salonu, bilardo salonu, lunapark, hamam, sauna, masaj salonu gibi işletmelerin açılmasına karar vermiştir. Ayrıca ülke genelinde gelecek Ramazan ayı süresince camilerde toplu teravih namazları kılınacağı açıklaması yapılmıştır. Geçen yıl aynı zamanda olgu sayıları bugünkü olgu sayılarının % 10'u kadarken bile toplu etkinliklerin kısıtlandığı, esnek çalışmanın uygulandığı, camilerin kapalı olduğu, toplu ibadetlere izin verilmediği unutulmamalıdır.

Epidemiyoloji bilimi, pandemi ile mücadelede alınacak önlemlerin neler olacağına olgu sayısı artışı, bulaşma katsayısı, aşılama oranları, sağlık kapasitesi gibi verileri kullanarak bilimsel kriterlerle karar verilmesi gerektiğini söylemektedir. Halkımızın sağlığı söz konusuysa ve bir hafta içinde salgın nedeniyle 1000 vatandaşımız ölüyorsa, ekonomik veya siyasi gerekçelerle tedbirlerin gevşetilmesine seyirci kalınmaması gerektiği düşüncesindeyiz.

Vaka ve ölüm sayıları artarken, sağlık çalışanlarımız tükenmiş ve sağlık kapasitemiz doluluk sınırına ulaşmışken, tedbirlerin azaltılması büyük bir çelişki yaratmaktadır. İBB Bilimsel Danışma Kurulu olarak bu çelişkiyi ortaya koymak, uyarı görevimizi bir kez daha yerine getirmek ve acilen alınması gerekli önlemleri kamuoyuna ve karar alıcı yetkililere duyurmak istiyoruz.

Zamanında yapılmayan önlem ve uygulamalar toplumun sağlığının bozulmasına ve ölümlere davetiye çıkarmaktadır. Kaybedecek tek yurttaşımız dahi yoktur.

ÖNERDİĞİMİZ ÖNLEMLERİN GEREKÇESİ EPİDEMİYOLOJİ BİLİMİNE DAYANMAKTADIR

Sağlık Bakanı Sn. Fahrettin Koca 31.03.2021 tarihli basın açıklamasında İngiltere varyantının ülkemizdeki olguların %75'ini oluşturduğunu açıklamıştır. İngiltere varyantının bulaşıcılık hızının çok yüksek olduğu, yayılımının durdurulabilmesi için çok daha ciddi tedbirlere ihtiyaç duyulduğu bilinmektedir.

Mekânlara girişte HES uygulaması koşulu getirilmiş olsa da salgını durdurma konusunda yetersizdir. Bu uygulama ile sadece kendisine PCR testi yaptırmış ve pozitif bulunmuş olgular saptanabilmektedir. Oysa bilinmektedir ki bu hastalıkta olguların %20-30'nun hiç belirti vermemekte, belirti veren olgularda ise yapılan PCR'larda %50'lere varan yanlış negatiflik gözlenmektedir. Daha da endişe verici olan ise birçok kişinin geçim sıkıntısı ve zorunlu kısıtlama uygulamaları yüzünden ulaşım araçlarından men edilmemek için test dahi yaptırmadan hastalıkla toplum içinde dolaşması gerçeğidir.

İBB Danışma Kurulu olarak yukarıda belirttiğimiz epidemiyolojik veriler doğrultusunda aşağıdaki önlemlerin aciliyetle alınmasını öneriyoruz:

ACİLİYETLE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

1. DÖRT HAFTALIK KAPANMA

Pandeminin başlangıcından beri uygun strateji en az dört haftalık kapanmadır. İşsizlere asgari ücret, kayıt içi ve kayıt dışı çalışanlara tam ücret, işyeri sahiplerine yeterli ekonomik ve sosyal destek vermek şartıyla sağlık, gıda, savunma, güvenlik, ilaç gibi hayati önemdeki sektörler hariç olmak üzere tüm işyerlerinde çalışma durdurulmalı, mümkün olan her yerde evden çalışmaya geçilmelidir. Herkese (evine en yakın markete, fırına ve eczaneye gitmek dışında) daha uzun mesafelere hareket kısıtlaması getirilmelidir.

Restoran ve kafelerin kapatılması için Ramazan ayı beklenmemeli, ivedilikle paket servise geçilmelidir. Otel restoranları da kapatılmalı, odaya servis yapılmalıdır.

Alışveriş merkezleri, halı saha, yüzme havuzları, spor salonları kapatılmalıdır.

Halkımızın dini ihtiyaçlarını ve ibadetlerini güvenli bir şekilde yerine getirebilmeleri için dini otoriterlerce neden toplu ibadet yapılamayacağı konusunda toplum bilgilendirilmeli, ev içi sürdürülebilecek uygun çözümler sunulmalıdır.

2. AŞILANMA SÜRECİNDE HIZLANMA

Salgının bitmesi için en büyük umudumuz aşılınmadır. İBB Bilimsel Danışma Kurulu olarak önerimiz ulaşılabilen aşının vakit geçirmeden uygulanması, günlük yapılan aşı hızının artırılmasıdır.

Burada önemli bir konuyu vurgulamak isteriz. Aşı kişileri salgın hastalığın bulaşmasından değil hastalığın şiddetinden ve olumsuz sonuçlarından korumaktadır. Aşı olmuş kişi hastalığa yakalanabilir ve hastalığı bulaştırabilir. Bu açıdan aşı olunmasının yanında maske, mesafe ve hijyen gibi salgın kurallarına tam uyulması gerekmektedir.

Başta öğretmenler, okul çalışanları, toplumla yakın temasta bulunan meslek mensupları olmak üzere tüm toplum hızla aşılmalıdır. Diğer ülkelerde olduğu gibi aşılma için gelenlerin diğer hastalarla temas etmeyecekleri güvenli aşılma mekânları oluşturulmalıdır. Örneğin Aile Sağlığı Merkezleri'mizin çoğunda bekleme alanları yetersizdir. Bu konuda İBB olarak sağlık merkezlerimizde sorumluluk almaya hazır olduğumuzu tekrarlamak isteriz.

3. TEST SAYISININ ARTTIRILMASI

PCR test sayımız en az iki kat arttırılmalı, hangi varyantların görüldüğü, kümelenmeler ve bulaş kaynakları düzenli aralıklarla açıklanmalıdır.

Öğretmenlere, okul çalışanlarına, halkla yakın iletişime giren tüm meslek mensuplarına (güvenlik görevlileri, polisler, şoförler, gıda satıcıları gibi) düzenli PCR testi uygulanmalıdır. Hastane ve aile hekimliği merkezleri dışında herkesin güvenle gelip test yaptırabileceği alanlar oluşturulmalıdır.

Test sonuçları, mutasyon özellikleri, vakaların yaş, cinsiyet özellikleri, bulaşma kaynakları il il açıklanmalı ve bölgesel farklılıkları içeren önlemler hızla hayata geçirilmelidir.

4. İZOLASYON OLANAKLARI SAĞLANMASI, KARANTİNA VE SEYAHAT KISITLAMASI

Pozitif saptanan olgulardan ev koşulları müsait olmayan kişiler için otel, yurt ve misafirhaneler tahsis edilmelidir.

Ülkeye girişte karantina uygulaması yapılmalı, yüksek ve çok yüksek riskli illere giriş ve çıkışlar kontrol altına alınmalıdır.

5. YOKSUL HALKA MASKE TEMİNİ VE KALİTE KONTROLÜ

Belli bir gelir grubunun altındaki halka muhtarlıklar aracılığıyla çalışanlara günde iki, diğerlerine günde bir olmak üzere ücretsiz maske sağlanmalıdır.

Ayrıca satışta olan maskelerin kalite kontrolü yapılmalıdır.

6. SAĞLIK ÇALIŞANLARINA DESTEK

Sağlık Bakanlığı tarafından ilimizdeki veriler resmi olarak açıklanmamıştır. Ancak sahadan aldığımız bilgilere göre pandemi hastanelerinde ve diğer hastanelerin ilgili kliniklerinde Covid yataklarının tamamen dolduğunu, yoğun bakımlarda çok kısıtlı yer kaldığını göstermektedir.

Haziran ayından itibaren tam mesai uygulaması ile salgın sürecinde yoğun emek sarfeden sağlık çalışanlarının iş yükü azaltılmalı, ek atamalarla hızla sayısı arttırılmalı, temas süreleri kısaltılmalı, en az dört hafta süreyle esnek mesai uygulamasına geçilmelidir.

Kısıtlama mümkün olmayacak ise hastanelere talebi azaltıcı ek stratejiler devreye konmalı, teletip uygulaması yaygınlaştırılmalıdır.

Canı pahasına risk üstlenen sağlık çalışanlarına emeklerinin karşılığı olan ücretler ödenmeli, Covid 19 meslek hastalığı sayılarak gerekli tazminatlar verilmelidir.

